

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

17 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal Lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Plămădeală Ghenadie, Miron Aliona,
a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar
declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia
împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2022,
în cauza penală în privința lui

Aritinschi Denis XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 17.02.2020 - 01.12.2020.

Instanța de apel: 16.12.2020 - 06.04.2021;

30.11.2021 - 16.02.2022.

Instanța de recurs: 17.06.2021 - 19.10.2021;

21.04.2022 – 17.10.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 01 decembrie 2020, Aritinschi Denis a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o activitate în domeniul legat cu substanțele narcotice pe un termen de 3 (trei) ani.

La fel, Aritinschi Denis a fost recunoscut vinovat, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o activitate în domeniul legat cu substanțele narcotice pe un termen de 3 (trei) ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a fost stabilită lui Aritinschi Denis pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o activitate în domeniul legat cu substanțele narcotice pe un termen de 3 (trei) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal instanța a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate față de Aritinschi Denis pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea ce i s-a acordat.

În temeiul art. 90 alin. (6) lit. a) Cod penal, inculpatul Aritinschi Denis a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la Aritinschi Denis în beneficiul statului a sumei de 4 480,00 (patru mii patru sute optzeci, 00) lei în calitate de cheltuieli judiciare pentru efectuarea raporturilor de constatare tehnico-științifice, a fost admisă.

S-a dispus a fi încasat de la Aritinschi Denis în beneficiul statului suma de 4480,00 (patru mii patru sute optzeci, 00) lei în calitate de cheltuieli judiciare pentru efectuarea raporturilor de constatare tehnico-științifice.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, *inculpatul Aritinschi Denis, contrar prevederilor Legii nr.382- XIV din 06.05.1999, cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, care stabilește restricții asupra circulației substanțelor stupefiante și psihotrope, acționând cu intenție directă, în grădina gospodăriei sale, amplasată în satul Xxxxx, în perioada de timp nestabilă de organul de urmărire penală, ilegal a semănat și îngrijit 6 (șase) plante de cânepă, până la data de 10.10.2018, când, în cadrul percheziției, autorizată și efectuată pe marginea materialului înregistrat în REI-2 al IP Rîșcani, sub nr.4136, din 08.10.2018, de către colaboratorii de poliție ai Inspectoratului de Poliție Rîșcani, au fost toate depistate și ridicate în stare verde de vegetație, care potrivit raportului de constatare tennico-științifică nr.34/12/2-R-1078 din 05.12.2018, reprezintă plante de cannabis, care conțin tetrahidrocannabinol, prin urmare se atribuie la substanțele stupefiante.*

Tot el, în aceleași împrejurări, în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală, în baza aceleiași rezoluții infracționale, a dobândit și a păstrat droguri la domiciliul său din satul Xxxxx, până la 10.10.2018, când, în cadrul percheziției autorizată și efectuată pe marginea materialului înregistrat în REI-2 al IP Rîșcani, sub nr.4136 din 08.10.2018, de către colaboratorii de poliție ai Inspectoratului de Poliție Rîșcani, acestea au fost descoperite și ridicate după cum urmează: 11 (unsprezece) plante în stare uscată, 16 (șaisprezece) părți de plante, ramuri laterale, vârfuri în stare uscată și masă vegetală uscată, mărunțită cu greutatea de 60,743 g.

Potrivit raportului de constatare tennico-științifică nr.34/12/2-R-1078 din 05.12.2018: plantele în stare uscată de vegetație în număr de 11, masa vegetală în stare uscată sub formă de părți din plante și ramuri laterale și vârfuri, în număr de 16, depistate și ridicate la data de 10.10.2018, în cadrul percheziției efectuate la domiciliul cet. Aritinschi Denis, din satul XXXXX, reprezintă plante de cannabis,

care conțin tetrahidrocannabinol, prin urmare se atribuie la substanțele stupefiante. Masele vegetale, de culoare verde uscate, mărunțite, depistate și ridicate în aceleași circumstanțe, reprezintă marihuană, care la fel face parte din categoria substanțelor stupefiante. Cantitatea substanței stupefiante - marihuană (în stare uscată), constituie în total 60,743 g.

În rezultatul acțiunilor infracționale ale lui Aritinschi Denis constatate supra, numitul a cultivat în grădina sa amplasată în satul Xxxxx, 6 plante de cânepă și a păstrat la domiciliul său 27 de plante de cânepă în stare uscată, marihuană (în stare uscată) cu greutatea de 60,743 g.

Conform listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, 33 de plante indiferent de faza de vegetație și marihuană în stare uscată în cantitate de 60,743 g, constituie proporții mari.

Tot el, contrar prevederilor Legii nr.382-XIV din 06.05.1999, cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, care stabilește restricții asupra circulației substanțelor stupefiante și psihotrope, acționând cu intenție directă, în grădina gospodăriei sale, amplasată în satul Xxxxx, în perioada de timp nestabilită de organul de urmărire penală, ilegal a semănat și îngrijit 10 (zece) plante de cânepă, până la data de 13.09.2019, când în cadrul percheziției, autorizată și efectuată pe marginea materialului înregistrat în REI-2 al Inspectoratului de Poliție Rîșcani, sub nr. 3576 din 04.09.2019, de către colaboratorii de poliție ai Inspectoratului de Poliție Rîșcani, au fost toate depistate și ridicate în stare verde de vegetație.

Potrivit raportului de constatare tennico-științifică nr.34/12/2-R-991 din 19.09.2019, plantele în stadiu verde de vegetație ce posedă rădăcini, tulpina centrală, frunze, ramificații laterale și inflorescențe, cu dimensiunile cuprinse între 70 și 209 cm, prezentate la examinare într-un snop, în număr total de 10 (zece), reprezintă plante de cannabis, care conțin tetrahidrocannabinol, prin urmare se atribuie la substanțele stupefiante.

Conform listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, 10 plante indiferent de faza de vegetație, constituie proporții mari.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Aritinschi Denis în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, cu indicii de calificare: circulația ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare, adică semănatul și cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri și păstrarea drogurilor săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare, acțiuni prevăzute la alin. (1) și alin. (2) săvârșite cu utilizarea drogurilor a căror circulație în scopuri medicinale este

interzisă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procurorul în Procuratura r-lui Rîșcani, Paladi Alexandru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, în partea pedepsei stabilite, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Aritinschi Denis să-i fie stabilită pedeapsa în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea în domeniul legat de circulația substanțelor narcotice pe un termen de 4 ani și în baza art.217 alin. (3) lit. c) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni cu executarea penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea în domeniul legat de circulația substanțelor narcotice pe un termen de 4 ani. În conformitate cu art.84 alin.(1) Cod penal, a-i stabili lui Aritinschi Denis, pedeapsa pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea în domeniul legat de circulația substanțelor narcotice pe un termen de 4 ani. În temeiul art.90¹ alin. (1) Cod penal, să se suspende parțial executarea pedepsei stabilită lui Aritinschi Denis urmând a fi executată prima parte a pedepsei cu închisoare pe o perioadă de 1 (unu) an și 6 (șase) luni în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare de a suspenda condiționat și să nu se execute pedeapsa stabilită dacă el în termenul de 3 (trei) ani stabilit ca perioadă de probațiune nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. În rest, sentința a o lăsa fără modificări;

- inculpatul Aritinschi Denis, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu emiterea unei noi decizii de achitare din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, procurorul a invocat că:

- instanța de judecată, stabilind just circumstanțele cauzei penale, a calificat corect acțiunile lui Aritinschi Denis, însă la stabilirea pedepsei pentru condamnat, incorect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal și a dispus suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoarea, cu stabilirea termenului de probă;

- pedeapsa aplicată este prea blândă pentru săvârșirea faptelor incriminate inculpatului și nu corespunde criteriilor de individualizare a

pedepsei, stabilite de art. 75 Cod penal, gravitatea infracțiunii, personalitatea inculpatului, modalitatea săvârșirii infracțiunii și atitudinea inculpatului de cele săvârșite;

- în cazul menținerii sentinței, nu s-ar asigura scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, respectiv acesta ar putea comite alte fapte antisociale, inclusiv infracțiuni din aceeași categorie, continuând să cultive la domiciliul său plante ce conțin substanțe narcotice. Doar astfel, ar fi atins și scopul de exemplaritate al pedepsei, astfel atât fiecare, inclusiv Aritinschi Denis ar cunoaște, că de fiecare dată când sunt comise infracțiuni de cultivare ilegală a plantelor de droguri, precum și păstrarea drogurilor la domiciliu și asupra sa, pedeapsa cea mai severă este inevitabilă.

3.2 În conținutul cererii de apel depuse, inculpatul a invocat că:

- sentința se bazează numai pe depozițiile martorilor, care sânt colaboratori de poliție: Sandu Mihail, Toma Andrei, Trestianu Eduard, Rîmbu Corneliu, Cojocari Andrei și Botezatu Elena. Persoanele în cauză sânt cointeresați în condamnarea sa, de aceea este necesar de apreciat depozițiile lor critic. Careva alte probe din partea acuzării în instanță n-au fost demonstrate;

- a fost supus presiunii din partea ofițerului de urmărire penală, lucrătorilor operativi, procurorului, care îl impuneau să recunoască vina;

- instanța nu a apreciat corect depozițiile sale și a martorilor: Bîlici Vasile, Albot Anatolie, Cebotari Iuri, Grîu Serghei, Aritinschi Ludmila, Borisov Vasilii din care rezultă, că în perioada lunilor octombrie 2018-septembrie 2019 el într-adevăr nu locuia în gospodăria unde efectua lucrări de reparație a automobilelor (s. Xxxx), dar locuia în apropiere la soacra sa, deoarece în această gospodărie locuia și avea grijă de grădină, animalele domestice - Cebotari Iuri;

- partea acuzării nu a demonstrat probe care confirmau învinuirea înaintată, precum că în perioada anilor 2018-2019, el în gospodăria proprie a cultivat și a păstrat plante de cânepă și alte substanțe narcotice;

- a solicitat repunerea termenului de declararea cererii de recurs, deoarece el a fost omis în urma motivelor întemeiate, care sânt confirmate cu certificat medical al Centrului de Sănătate Rîșcani din 17.12.2020. În perioada 11.12.2020-17.12.2020 a fost suspect în Covid și primea la domiciliu tratament prescris de medic și în realitate n-a avut posibilitate de a depune cerere de apel în termen de 15 zile, adică până la 16.12.2020.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 aprilie 2021, apelurile procurorului și a inculpatului Aritinschi Denis, care a fost repus în termenul de atac, au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat în termen recurs ordinar procurorul Gavdiuc Valentina, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate și remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel, pe motivele indicate în recurs.

5.1 În motivarea recursului procurorul a indicat următoarele motive:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- pedeapsa aplicată este prea blândă pentru săvârșirea faptelor incriminate inculpatului și nu corespunde criteriilor de individualizare a pedepsei. Nu s-a luat în considerare personalitatea inculpatului, nerecunoașterea vinei, modalitatea săvârșirii infracțiunii și atitudinea inculpatului de cele săvârșite, faptul că inculpatul în mod liber creștea plante de cânepă în grădina gospodăriei sale, plante de cânepă în stare verde și uscată, inclusiv păstra în gospodăria sa plante de cânepă în stare mărunțită, gata pregătite pentru consum;

- s-a ignorat și faptul, că deși Aritinschi Denis a fost documentat la data de 10.10.2018 pentru cultivarea plantelor care conțin droguri și păstrarea drogurilor la domiciliu său, a continuat să cultive la domiciliul său plante ce conțin droguri, fiind documentat repetat la 13.09.2019;

- prin pedeapsa aplicată nu va fi asigurat scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, respectiv acesta ar putea comite alte fapte antisociale, inclusiv infracțiuni din aceeași categorie, continuând să cultive la domiciliul său plante ce conțin substanțe narcotice;

- recurentul consideră că unica pedeapsă echitabilă și care ar corespunde tuturor cerințelor este închisoarea cu executare;

- asupra acestor argumente din apelul procurorului, instanța de apel s-a expus parțial.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2021 a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror, casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 aprilie 2021 în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală privindu-l pe Aritinschi Denis, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată. În rest, au fost menținute dispozițiile deciziei atacate.

6.1. În motivarea deciziei adoptate, instanța de recurs a constatat că instanța de apel a menținut eronat, o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, a omis să se expună asupra argumentelor invocate în apel de către procuror și nu a luat în considerare personalitatea inculpatului, care

nu este la prima abatere, anterior a fost condamnat, antecedentul penal este stins (f. d. 208, vol. I), nu este angajat oficial în câmpul muncii, modalitatea săvârșirii infracțiunii și atitudinea inculpatului de cele săvârșite, fapt care a condus la aplicarea unei pedepse individualizate contrar prevederilor legale, nefiind respectate prevederile art. 75 Cod penal.

Instanța de recurs a atestat că instanța de apel a formulat concluzii contradictorii atât asupra temeiniciei apelului examinat, cât și asupra pedepsei stabilite și a individualizării acesteia. S-a conchis că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate de către partea acuzării, ceea ce a dus la casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2022 au fost admise apelurile procurorului și a inculpatului, casată parțial sentința, inclusiv din alte motive și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încetat procesul penal în privința lui Aritinschi Denis învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, în baza art. 2 alin. 1) a Legii nr. 243 din 24.12.2021, "privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova" cu liberarea inculpatului de pedeapsă penală.

S-a încetat procesul penal în privința lui Aritinschi Denis învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, în baza art. 2 alin. 1) a Legii nr. 243 din 24.12.2021, "privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova" cu liberarea inculpatului de pedeapsă penală.

Pedeapsa complementară, privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate ce ține de circulația substanțelor narcotice pe termen de 3 (trei) ani, a fost menținută.

În rest, s-au menținut dispozițiile sentinței.

7.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat ca fiind depus în termen apelul declarat de către inculpat, pe motiv că inculpatul Aritinschi Denis s-a aflat în concediu de boală în perioada 11.12.2020-17.12.2020 cu diagnosticul "IRVA suspect COVID" fiindu-i prescrisă izolarea la domiciliu (vol. II, f.d. 87, 141)

Cu referire la solicitarea apelantului Aritinschi Denis de emitere în privința sa a unei soluții de achitare, instanța de apel a considerat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor

administrare o apreciere legală, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, corect a pus la baza sentinței de condamnare probele administrate și cercetate în ședința instanței de judecată și suplimentar în instanța de apel, just a stabilit starea de fapt și corect a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului Aritinschi Denis se încadrează în baza articolelor 217 alin. (3) lit. c), 217 alin. (3) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a atestat că vina inculpatului se confirmă prin probele scrise ale cauzei penale cercetate în instanța de fond și suplimentar în cea de apel, și anume prin declarațiile martorilor: Trestianu Eduard, Toma Andrei, Botezatu Elena, Bîlici Vasile, Cojocaru Andrei, Sandu Mihail, Albot Anatolie, Cebotari Iuri, Grîu Serghei, Aritinschi Liudmila, Borisov Vasilii și prin probele scrise ale cauzei penale cercetate în instanța de fond și suplimentar în cea de apel.

Instanța de apel a statuat că, în urma cercetării suplimentare a probelor cauzei penale, s-a ajuns la concluzia că vina inculpatului Aritinschi Denis de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal a fost dovedită complet, iar cele invocate de apelant precum și nerecunoașterea vinovăției, a fost apreciat de instanța de apel ca o metodă de apărare și expunere a dezacordului său cu sentința emisă, ceea ce în situația dată nu poate echivala cu achitarea sa, după cum s-a solicitat prin apel, or, aceste argumente contravin materialelor cauzei penale.

Descriind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, instanța de apel a menționat că nu poate fi reținut argumentul inculpatului precum că în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii, deoarece prima instanță a luat în considerație doar declarațiile martorilor-colaboratori de poliție (Sandu Mihail, Toma Andrei, Trestianu Eduard, Rîmbu Corneliu, Cojocari Andrei și Botezatu Elena) or, martorii nominalizați au fost audiați sub jurământ fiind avertizați de răspunderea penală pentru darea declarațiilor false sau refuzul de a da declarații, iar potrivit materialelor cauzei nu s-a atestat careva falsuri în declarațiile persoanelor respective, declarațiile fiind coerente, consecvente și obiective, fiind apreciate de instanța de apel ca veridice, totodată acestea coroborând și cu celelalte probe.

Cu referire la invocarea inculpatului din cererea de apel, precum că pe parcursul urmăririi penale ar fi fost supus presiunii psihice de către colaboratorii de poliție, procuror, fiind impus să recunoască vinovăția de comiterea infracțiunilor imputate, instanța de apel a apreciat-o ca fiind declarativă, reținând că la caz de către Aritinschi Denis nu a fost depusă o careva plângere în sensul dat pentru verificarea circumstanțelor date. La fel, a considerat declarativă și care nu corespunde circumstanțelor constatate și

invocarea inculpatului-apelant cu privire la faptul, că la caz nu au fost administrate probe care dovedesc vinovăția sa, or, prin materialul probant administrat la caz și cercetat atât în instanța de fond, cât și suplimentar în instanța de apel, s-a menționat că s-a dovedit contrariul.

Sumând cele indicate supra, instanța de apel a respins poziția inculpatului că, nu a comis infracțiunile prevăzută de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, considerând-o ca una de apărare în scopul eschivării de la pedeapsa și răspunderea penală, iar nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului.

În sensul indicat supra, instanța de apel a reiterat și a apreciat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Aritinschi Denis de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal cu semnele calificative: circulația ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare, adică semănatul și cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri și păstrarea drogurilor săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare, acțiuni prevăzute la alin. (1) și alin. (2) săvârșite cu utilizarea drogurilor, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a apreciat măsura acesteia, ținând cont de gradul de pericol social al faptelor comise, personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, corect a ținut cont de prevederile articolelor 75, 61 Cod penal.

Instanța de apel a constatat că prima instanță corect a statuat că infracțiunile incriminate inculpatului fac parte din categoria celor mai puțin grave, nu a avut atingere cu legea contravențională, a avut atingere cu legea penală, dar antecedentul penal este stins, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, are la întreținere doi copii minori, se caracterizează pozitiv la locul de trai, nu este angajat în câmpul muncii, circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite și corect a statuat că din analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei, este posibil stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, or careva interdicții în acest sens, nu au fost stabilite.

Instanța de apel a reiterat că, contrar celor invocate de procuror în apel, s-a atestat că pedeapsa aplicată inculpatului Aritinschi Denis, este o pedeapsă echitabilă, care corespunde tuturor criteriilor de aplicare a pedepsei penale.

Necătînd la aceasta, instanța de apel a admis apelurile înaintate, ținând cont de faptul că prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.307-IX din 29.12.2021 a fost promulgată Legea nr.243 din 24.12.2021 "Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței

Republicii Moldova”.

Instanța de apel a constatat, că art.1 din Legea nominalizată, expres stabilește, că prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8. Toto aici, instanța a menționat că, deși inculpatul în ședința instanței de apel a recunoscut parțial vina, totuși a solicitat aplicarea în privința sa a actului de amnistie, cererea fiind susținută și de avocatul Ceornea Eduard.

În decizie s-a reiterat că, potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr.243 din 24.12.2021 ”Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. S-a indicat și prevederile art. 2 alin. (3) al Legii menționate, potrivit căreia, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.

Instanța de apel a statuat că Aritinschii Denis a comis infracțiunile prevăzute de art. 217 alin. (3) Cod penal, pentru care este prevăzută pedeapsa cu închisoare până la 4 ani și a constatat lipsa cărorva impedimente în aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința inculpatului, din care considerente, a admis apelurile, a casat parțial sentința și a pronunțat în privința acestuia o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul indicat în dispozitiv.

Cu privire la pedeapsa complementară stabilită inculpatului Aritinschi Denis prin sentință, sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o activitate în domeniul legat cu substanțele narcotice pe un termen de 3 (trei) ani, instanța de apel a menționat că aceasta urmează a fi executată în continuare, or, potrivit art. 8 al Legii nominalizate supra urmează că, persoanele se absolvă de pedeapsa complementară, cu excepția privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și a privării sau anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, persoanele în privința cărora se aplică prevederile art. 2-5 și art. 7.

8. Decizia instanței de apel din 16 februarie 2022 este atacată cu recurs

ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 16.02.2022, cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel pe motivele indicate în recurs.

8.1 În susținerea recursului, procurorul invocă următoarele:

- decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;

- luând în considerare că o hotărâre judecătorească de aplicare a amnistiei nu constituie temei de reabilitare a persoanei (art. 285 alin. 2), 274 pct. 4) Cod de procedură penală), amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea tuturor probelor și stabilirea vinovăției persoanei în comiterea infracțiunii incriminate, în ordinea art. 389 alin. 4) pct. 2) Cod procedură penală, pe caz urmând a fi adoptată o hotărâre de condamnare cu liberare, reducere ori comutare a pedepselor penale;

- instanța de apel corect a concluzionat faptul că inculpatul Aritinschi Denis cade sub incidența Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia, corect a concluzionat privind probarea vinovăției ultimului în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal și art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal și liberat de pedeapsa penală, însă incorect a indicat în dispozitiv că, ultimul se învinuiește de comiterea infracțiunilor imputate, cu dispunerea încetării procesului penal pe capetele respective de acuzare. Instanța de apel urma să adopte o decizie de condamnare în baza prevederilor art. 389 alin. 4) pct. 2) Cod procedură penală, cu liberarea de pedeapsă, sau să dispună liberarea ultimului de executarea pedepsei stabilite prin sentință, în legătură cu intervenirea actului de amnistie. Astfel, instanța de apel, incorect a aplicat normele de procedură penală, ce prevăd aplicarea amnistiei.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de către recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru

a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpați și în ce împrejurări sa comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că este pertinent în speța dată temeiul pentru recurs invocat de recurent și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Se reține că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2021 a fost casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 aprilie 2021 în partea stabilirii pedepsei și dispusă rejudecarea cauzei în această parte, dispozițiile deciziei instanței de apel, în rest, fiind menținute.

Analizând textul deciziei contestate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, la rejudecarea cauzei, nu a ținut cont de indicațiile menționate în decizia instanței de recurs (*pct. 6.1 al prezentei decizii*).

Necesitatea conformării indicațiilor expuse de instanța ierarhic superioară față de instanța de rejudecare, este stipulată de prevederile art. 436 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, care indică expres că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii, în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. Când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată.

În sensul dat, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că instanța de apel, la rejudecarea cauzei, nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs ce i-au fost atribuite, eronat expunându-se și în partea dispozițiilor deciziei din 06 aprilie 2021 menținute de către instanța de recurs.

În continuare, verificând criticile expuse în recursul declarat de recurent, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt

întemeiate, or, s-a stabilit, că adoptând soluția enunțată, instanța de apel nu a respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală.

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Potrivit art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia.

Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.

Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform art. 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal.

Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Partea

descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

Potrivit art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculcate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

Totodată, conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod, exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale. Potrivit art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza, eronat a dispus încetarea proceselor penale în temeiul art. 2 alin. 1) a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și l-a liberat pe inculpatul Aritinschi Denis de pedepsele penale.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală).

Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit (art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală), instanțele de fond și de apel (art. 413 alin. (1), art. 415 alin. 10 (1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea sentinței sau deciziei, de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

În același timp, legiuitorul în prevederile art. 391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, cât, de altfel, și a prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 alin. (5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau decizii (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală).

Astfel, împrejurările enunțate relevă, în mod clar și evident, că instanța de apel nu a judecat apelurile în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

10. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină cont de cele invocate în prezenta decizie și în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2021, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2022, în cauza penală în privința lui *Aritinschi Denis XXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **18 noiembrie 2022**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Plămădeală Ghenadie

Miron Aliona